

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022

Economics (Optional) Paper-VIII

ECOO8: Economics of Development

Day and Date: Thursday, 15/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- are the factors which affecting on economic development .
A) Capital B) labour and manpower C) Technology and economic development D) All of these
- 2 Capital formation rate is low in ----- countries.
A) Development B) Developing C) Undeveloped D) None of these
- 3 ----- is the 1st rank of industrial sector company in India.
A) State Bank of India B) Tata Motors C) Reliance Industries D) Tata steel
- 4 Indian Research Institute was established in the ----- year.
A) 1965 B) 1992 C) 1905 D) 1935
- 5 The concept of “demonstration effect” was coined by-----
A) Joan Robinson B) James Duesenberry C) J.M. Keynes D) J.K. Galbraith
- 6 In which stage of Rostow, more than 75% of the workers are engaged in agriculture sector?
A) Traditional stage B) Transitional stage C) Take off stage D) Maturity stage
- 7 ‘Vicious circle’ is a concept which is directly related to the-----.
A) Employment position B) Distribution of income C) Poverty and wealth D) All of these
- 8 Who wrote the book ‘ Choice of technique’
A) Amartya Sen B) K.N. Raj C) Boeke D) Myint
- 9 ----- competition is one assumption of Ricardian theory .
A) Monopolistic B) Imperfect C) Perfect D) All of these
- 10 ----- is related to international economics inequality.
A) Smith B) Malthus C) Myrdal D) Keynes

- 11 Social economic facilities services include -----
A) Water B) Electricity C) Education D) All of these
- 12 ----- inequality is essential For development.
A) Capital B) Investment C) Saving D) All of these
- 13 Knowledge which is increase in economic goods and services productivity is called as-----
A) Capital B) Human Capital C) Technology D) All of the above
- 14 In order to bring about economic development in underdeveloped countries, the government planned directly is known as----- .
A) Monetary policy B) Financial policy C) Price policy D) None of the above
- 15 Which of the following is indicator an objective of monetary policy
A) To reduce government expenditure B) To increase rate of investment C) Price stability D) None of the above

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Distinction between economic growth and development
- 2 Role of State in Direct measures to Economic Development
- 3 Indivisibility of demand
- 4 Technology and Economics Development

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 State the factor affecting economic development
- 2 Discuss the critical evaluatio 'theory of big push'
- 3 State the causes of Low Rate of Capital Formation in developing countries
- 4 State the internal and external sources of capital formation

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the Myrdal's theory of back wash effect and spread effects.
- 2 Explain the importance of capital formation in economic development

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 -----आर्थिक विकासावर परिणाम करणारे घटक आहेत.
अ) भांडवल ब) श्रम आणि मनुष्यबळ क) तंत्रज्ञान आणि आर्थिक विकास ड) वरील सर्व
- 2 -----राष्ट्रांत भांडवलनिर्मितीचा दर अल्प असतो.
अ) विकसित ब) विकसनशील क) अविकसित ड) यापैकी नाही
- 3 ----- हि भारतातील ओद्योगिक क्षेत्रातील पहिल्या क्रमांकाची कंपनी आहे.
अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ब) टाटा मोटर्स क) रिलायन्स इंडस्ट्रीज ड) टाटा स्टील
- 4 भारतीय संशोधन संस्थेची स्थापना ----- साली करण्यात आली.
अ) १९६५ ब) १९९२ क) १९०५ ड) १९३५
- 5 प्रदर्शनकारी परिणाम हि संकल्पना ----- यांनी स्पष्ट केली.
अ) जॉन रॉबिन्सन ब) जेम्स ड्यूसेनबेरी क) जे.एम.केन्स ड) जे.के.गल्ब्रीथ
- 6 रोस्टोच्या कोणत्या टप्प्यात 75% पेक्षा जास्त कामगार कृषी क्षेत्रात गुंतलेले आहेत.
अ) पारंपारिक अवस्था ब) उड्डाणपूर्व अवस्था क) उड्डाण अवस्था ड) परिपक्व अवस्था
- 7 दारिद्र्याचे दुष्टचक्र हि संकल्पना ----- शी निगडीत आहे.
अ) रोजगार स्थिती ब) उत्पन्न वितरण क) दारिद्र्य आणि संपत्ती ड) वरील सर्व
- 8 तंत्राची निवड ग्रंथ कोणी लिहला
अ) अमर्त्य सेन ब) के.एन. राज क) बोके ड) मिंग
- 9 रिकार्डोने आपल्या सिद्धांतात बाजारात----- स्पर्धा असते असे गृहीत धरले आहे
अ) मक्तेदारीयुक्त ब) अपूर्ण क) पूर्ण ड) वरील सर्व
- 10 ----- यांचे नाव आंतरराष्ट्रीय आर्थिक विषमतेशी जोडले आहे.
अ) स्मिथ ब) माल्थस क) मिर्डाल ड) केन्स
- 11 सामाजिक आर्थिक सुविधांमध्ये ----- सेवांचा समावेश होतो.
अ) पाणी ब) वीज क) शिक्षण ड) वरील सर्व
- 12 विकासासाठी ----- असमतोलाची आवश्यकता असते.
अ) भांडवल ब) गुंतवणुक क) बचत ड) वरील सर्व
- 13 आर्थिक वस्तू व सेवांची उत्पादनक्षमता वाढविणाऱ्या सर्व प्रकारच्या ज्ञानाला-----म्हणतात.
अ) भांडवल ब) मानवी भांडवल क) तंत्रज्ञान ड) वरीलपैकी सर्व

- 14 अविकसित देशांत आर्थिक विकास घडवून आणण्यासाठी शासन----- हा प्रत्यक्ष उपाय योजते.
अ) मौद्रिक धोरण ब) वित्तीय धोरण क) किंमत धोरण ड) यापैकी नाही.
- 15 खालील पैकी मौद्रिक धोरणाच्या उद्दिष्ट्याचे दर्शक आहे.
अ) शासकीय खर्चात कपात ब) गुंतवणूक दारात वाढ क) किंमत स्थिरता ड) वरील पैकी नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 आर्थिक वाढ आणि आर्थिक विकासामधील फरक
- 2 आर्थिक विकासासाठी प्रत्यक्ष उपाययोजनांमध्ये राज्याची भूमिका
- 3 मागणीतील अविभाज्यता
- 4 तंत्रज्ञान आणि आर्थिक विकास

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 आर्थिक विकासावर परिणाम करणारे घटक सांगा
- 2 बडा धक्का सिद्धांताचे टीकात्मक मूल्यमापनाची चर्चा करा.
- 3 विकसनशील देशांमध्ये भांडवल निर्मितीच्या कमी दराची कारणे सांगा
- 4 भांडवल निर्मितीचे अंतर्गत आणि बाह्य स्रोत सांगा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मिर्डालचा प्रतिसारक परिणाम व विस्तारक परिणाम सिद्धांत स्पष्ट करा
- 2 आर्थिक विकासात भांडवल निर्मितीचे महत्त्व स्पष्ट करा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct./Nov.-2022

Economics (Optional) Paper-VIII

ECOO8: Economics of Development

Day and Date: Thursday, 15/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 -----आर्थिक विकासावर परिणाम करणारे घटक आहेत.

अ) भांडवल ब) श्रम आणि मनुष्यबळ क) तंत्रज्ञान आणि आर्थिक विकास ड) वरील सर्व

Option 4

- 2 -----राष्ट्रांत भांडवलनिर्मितीचा दर अल्प असतो.
अ) विकसित ब) विकसनशील क) अविकसित ड) यापैकी नाही
Option 2
- 3 ----- हि भारतातील ओद्योगिक क्षेत्रातील पहिल्या क्रमांकाची कंपनी आहे.
अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ब) टाटा मोटर्स क) रिलायन्स इंडस्ट्रीज ड) टाटा स्टील
Option 3
- 4 भारतीय संशोधन संस्थेची स्थापना ----- साली करण्यात आली.
अ) १९६५ ब) १९९२ क) १९०५ ड) १९३५
Option 3
- 5 प्रदर्शनकारी परिणाम हि संकल्पना ----- यांनी स्पष्ट केली.
अ) जॉन रॉबिन्सन ब) जेम्स ड्यूसेनबेरी क) जे.एम.केन्स ड) जे.के.गल्ब्रीथ
Option 2
- 6 रोस्टोच्या कोणत्या टप्प्यात 75% पेक्षा जास्त कामगार कृषी क्षेत्रात गुंतलेले आहेत.
अ) पारंपारिक अवस्था ब) उड्डाणपूर्व अवस्था क) उड्डाण अवस्था ड) परिपक्व अवस्था
Option 1
- 7 दारिद्र्याचे दुष्टचक्र हि संकल्पना ----- शी निगडीत आहे.
अ) रोजगार स्थिती ब) उत्पन्न वितरण क) दारिद्र्य आणि संपत्ती ड) वरील सर्व
Option 3
- 8 तंत्राची निवड ग्रंथ कोणी लिहला
अ) अमर्त्य सेन ब) के.एन. राज क) बोके ड) मिंट
Option 4
- 9 रिकार्डोने आपल्या सिद्धांतात बाजारात----- स्पर्धा असते असे गृहीत धरले आहे
अ) मक्तेदारीयुक्त ब) अपूर्ण क) पूर्ण ड) वरील सर्व
Option 2
- 10 ----- यांचे नाव आंतरराष्ट्रीय आर्थिक विषमतेशी जोडले आहे.
अ) स्मिथ ब) माल्थस क) मिर्डाल ड) केन्स
Option 3
- 11 सामाजिक आर्थिक सुविधांमध्ये ----- सेवांचा समावेश होतो.
अ) पाणी ब) वीज क) शिक्षण ड) वरील सर्व
Option 4
- 12 विकासासाठी ----- असमतोलाची आवश्यकता असते.
अ) भांडवल ब) गुंतवणुक क) बचत ड) वरील सर्व
Option 4
- 13 आर्थिक वस्तू व सेवांची उत्पादनक्षमता वाढविणाऱ्या सर्व प्रकारच्या ज्ञानाला----- म्हणतात.
अ) भांडवल ब) मानवी भांडवल क) तंत्रज्ञान ड) वरीलपैकी सर्व
Option 4

14 अविकसित देशांत आर्थिक विकास घडवून आणण्यासाठी शासन----- हा प्रत्यक्ष उपाय योजते.

अ) मौद्रिक धोरण ब) वित्तीय धोरण क) किंमत धोरण ड) यापैकी नाही.

Option 2

15 खालील पैकी मौद्रिक धोरणाच्या उद्दिष्ट्याचे दर्शक आहे.

अ) शासकीय खर्चात कपात ब) गुंतवणूक दारात वाढ क) किंमत स्थिरता ड) वरील पैकी नाही

Option 3

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 आर्थिक वाढ आणि आर्थिक विकासामधील फरक

Ans:

2 आर्थिक विकासासाठी प्रत्यक्ष उपाययोजनांमध्ये राज्याची भूमिका

Ans:

3 मागणीतील अविभाज्यता

Ans:

4 तंत्रज्ञान आणि आर्थिक विकास

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 आर्थिक विकासावर परिणाम करणारे घटक सांगा

Ans:

2 बडा धक्का सिद्धांताचे टीकात्मक मूल्यमापनाची चर्चा करा.

Ans:

3 विकसनशील देशांमध्ये भांडवल निर्मितीच्या कमी दराची कारणे सांगा

Ans:

4 भांडवल निर्मितीचे अंतर्गत आणि बाह्य स्त्रोत सांगा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मिर्डालचा प्रतिसारक परिणाम व विस्तारक परिणाम सिद्धांत स्पष्ट करा

Ans:

2 आर्थिक विकासात भांडवल निर्मितीचे महत्त्व स्पष्ट करा

Ans:
